

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Einar Ekraas
Elukeskkonna ja Rahvastikuarengu Selts

Teie 22.02.2025
Meie 18.03.2025

nr 2-6/25-1887-2

Vastus pöördumisele

Pöördusite Justiits- ja Digiministeeriumi poole seoses küsimustega, mis seonduvad teabenõuetele ja kirjadele vastamisega.

Soovisite teada, milline asutus peaks fikseerima teabenõuetele või kirjadele mittevastamise kohtumenetluse mõistes nii, et mittevastajat oleks võimalik vastutusele võtta. Samuti küsisite, milliste seaduste alusel peaks toimuma vastutusele võtmine siis, kui teabenõudele või kirjale ei vastata.

Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (edaspidi MSVS) § 5 kohaselt on märgukirjale või selgitustaotlusele vastamise kohustus adressaadil. Ametiasutuse tegevuse eest vastutab ametiasutuse juht. Ametiasutuses töötavad ametnikud (teostavad avalikku võimu eeldavaid ülesandeid) ja töötajad (täidavad abistavaid ülesandeid). Kui ametnik ei täida oma teenistuskohustust (nt vastata temale vastamiseks suunatud kirjale), on võimalik esmalt ametniku tähelepanu pöörata sellele, et on vastamata, vastuse koostamist meelde tuletada ning kui ametnik jätab korduvalt oma teenistusülesanded täitmata või ei täida neid õigesti, algatada tema suhtes distsiplinaarmenetlus (seda reguleerib avaliku teenistuse seadus).

Soovisite ka teada, kas riigiasutused ja ettevõtted on kohustatud teabenõuetele või ametikirjadele andma sisulisi vastuseid, mis vastaksid neis toodud küsimustele.

Täpsustame esmalt mõisteid.

Teabenõue on teabenõudja poolt teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks või taaskasutamiseks (avaliku teabe seaduse § 6).

MSVS defineerib selgitustaotluse ja märgukirja mõisted alljärgnevalt:

- selgitustaotlus on isiku pöördumine, milles isik:

- 1) taotleb adressaadilt teavet, mis eeldab adressaadi käsutuses oleva teabe analüüsi, sünteesi või lisateabe kogumist;
- 2) taotleb õiguslase selgituse andmist.

- märgukiri on isiku pöördumine, millega isik:

- 1) teeb adressaadile ettepanekuid asutuse või organi töö korraldamiseks või valdkonna arengu kujundamiseks;
- 2) annab adressaadile avaliku elu ja riigivalitsemisega seotud teavet.

Seega tuleb igakordselt vaadata, milline on asutusele saabunud kirja sisu – kas tegemist on teabenõude, märgukirja või selgitustaotlusega ning seejärel tuleb vastata vastavalt seaduses ettenähtud korrale.

Õiguslaste selgituste andmisel saab asutus selgitada nt konkreetse paragrahvi sisu ja eesmärgi, kuid ei saa anda õiguslikku hinnangut või õigusabi. Seega asutused saavad vastata seaduses ettenähtud ulatuses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heddi Lutterus
asekantsler

Monika Tappo 5189490
Monika.Tappo@justdigi.ee